

GLAS NARODA

Vsak čas ljubi le prijatelja, in brat se izkaže v stiski.

Svetopisemski pregovor

št. 127. 128

Ljubljana, sobota 27. junija 1916.

Leto II.

Dardanele, jabolko preskušnje evropskega morja

Ljubljana, 26. junija.

Dardanelska konferenca, ki je zborovala v Montouxu, je imela rešiti važno vprašanje: Ali naj se ta važna morska ožina med Azijo in Evropo spet uredi kot trdnjava in kako naj potem Turčija, ki bo lastnica teh utrd, uredi svoje odnose z drugimi državami.

Stara nasprotstva

Turčija je postavila vrsto točk, ki naj uredijo to kočljivo vprašanje. Medtem ko so vse druge na konferenci bolj ali manj gladko bile sprejete ali vsaj prijateljsko obravnavane, je naletele ena izmed poglavitnih točk na močna nesoglasja: Kaj bo namreč z vojnimi ladjami?

Turčija je postavila zahtevo, da ne smejo skozi Dardanele vojne ladje z več kakor 14.000 tonami.

K tej zahtevi je takoj stavil svoje pripombe ruski delegat Litvinov, ki je čisto upravičeno utemeljeval posebni položaj Rusije, ki ima skozi Črno morje in Dardanele svoj edini naravni izhod v Sredozemsko morje. Zato je zahteval, da se pogodba primerno prilagodi in dovoli posebne prednosti državam ob Črnem morju.

Turški delegat je nasproti tem zahtevam ostal samo miren opazovalec, pač pa je postala

razburjena Anglija

kotore zastopnik je salomonsko izjavil, da nima za ta primer navodil

svoje vlade. Angleže namreč skrbi dvoje: Prvič dovoljenje posebnih pravic Rusiji, ki bi imela tako nevarno nagei izhod v Sredozemsko morje; drugič pa denar. Turčija namreč potrebuje za utrditev Dardanel okrog

200 milijard

dinarjev. Angleški finančniki se zanimajo za investicijo svojega kapitala v to velikansko podjetje, angleški imperijalizem pa jim delo onemogoča. Kako se bo to notranje trenje končalo, je vprašanje. Verjetno je, da bo zmagal kapital; kajti imperijalizem brez kapitala je končno le gluh ideal, kakor zgovorno priznava tudi nemški imperator Adolf Hitler v svoji knjigi »Mein Kampf«.

Drugi, ki se je čutil prizadetega, je bila

Japonska

Japonski delegat je izjavil, da ne more pristati na ruske predloge, ker smatra, da morajo biti tu vse pogodbene države enakopravne. Hkratu je pripomnil, da pri izvajanju obveznosti Japonska ne bo mogla sodelovati, ker je pred časom izstopila iz DN.

Vsekakor pa je važno, da je s to konferenco mednarodni diplomatski svet priznal in

pristal na revizijo

mirovnih pogodb. Če se je namreč Turčiji posrečilo, spraviti na dnevni

red revizijo dosedanje pogodbe in so prizadete države — razen Italije — na to v načelu pristale, je s tem revizija uradno priznana.

To se nam zdi najvažnejša ugotovitev pri tej konferenci.

Italija

se konference ni udeležila, kar je pa v ostalem čisto v soglasju z njeno politiko. Ne da bi naglašali, vemo mi in svet, česa vsega ona ni priznala in kako je izvedla revizijo — z orožjem. Samo naravno in dosledno je, da ne seda za diplomatsko mizo vse dotlej, dokler ji sile ne priznajo njenih sadov.

Ob teh problemih zatemne vsi drugi, vendar nas posebej kot neposredno prizadete sosede zanima

habsburško vprašanje

ki dviga toliko prahu v Avstriji. Nekateri glasovi vedo napovedati že dan, kdaj bo v tej državi vzpostavljen habsburški prestol, na katerega naj bi sedel Oton, sin zadnjega avstrijskega cesarja Karla, drugi pa to odločno zanikajo. Nepristransko opazovalcu pa ne more ostati brez pomena izjava vodje avstrijskih legitimistov (pristašev habsburškega cesarstva), da živi danes v Avstriji

2 milijona legitimistov

ki žele obnoviti habsburški prestol. Tam naglašajo sicer, da je to no-

tranje vprašanje avstrijske države, ki ne krši pogodb in dogovorov — oziroma, da so se tozadavne pogodbe že preživlele.

Ako pojdemo po tej poti dosledno dalje in bodo prizadete države pristale nanjo, potem smo lahko prepričani, da

moralna kriza

to se pravi — neveljavnost časti in načel ter iz tega izvirajočih obveznosti ni samo krič bogoslovcev in vzgojiteljev, ampak

smrtna rana bele rase

ki nas nevdružno tira v propast in pogin. Če namreč mednarodne pogodbe ne veljajo, potem močnejši lahko pogoltne šibkejšega, kadarkoli se mu to zdi primerno. Ako bodo velesile in države Male antante pristale na to, potem svet priznava, da naša zapadna soseda ni zmagala samo v Abesiniji,

Kdo naj odgovori, s čim ga bomo nadomestili? Nekoč so ušili: — Ex oriente lux — z vzhoda prihaja luč.

To je bilo nekoč, kaj je danes, ne vemo. Verno in čutimo pa, da tavamo v neprodorni temi, v kateri se izgubimo, ako se kmalu odkod ne zavihva. Jā.

Beseda tedna

Ljubljana, 26. junija.

Težko bi se na tem drobcu veseljstva, ki mu pravimo mati zemlja, našel še kak narod, ki bi bil tako razdvojen, tako razcepljen, tako nesložen kot smo Slovenci. Tako svojstvena in karakteristična je ta naša lastnost, da smo radi nje že prišli v pregovor.

Pravil nam je zadnji prijatelj, da je tam v Beogradu neko društvo imelo svoj zbor, na katerem so bili duhovi precej razburjeni in je bilo dosti prerekanja. Dokler se toliko ne prepiramo, saj nismo se toliko ne prepiramo, saj nismo Slovenci, saj smo Srbi!

Znana je tudi šaljivka, da če se sestane dva Slovence, ustanovi ta takoj tri stranke: vsak svojo stranko, potem pa še stranko, ki je proti enemu kakor drugemu.

Koliko nam je nesloga že škodovala, o tem je sploh odveč govoriti, saj smo to vsak čas bridko občutili na svoji koži in občutimo tudi danes. Ni ga med nami preudarnega človeka, ki bi se ne zavedal, koliko smo si sami krivi, stoprav radi te svoje razcepljenosti, da se nam slabo godi, in ga tudi ni med nami preudarnega človeka, ki bi se ne zavedal, kako

silno in nujno potrebna nam je složnost.

In vendar — složnosti ni in je noče biti, čeprav imamo lepi modri pregovor: sloga jači, nesloga tlači. In čeprav je bilo že dokaj poizkusov doseči slovensko slogo. Pa zakaj je ta lepa in pametna reč, ki se ji pravi sloga, med Slovenci nedosegljiva?

O tem vprašanju so mnenja zelo različna in seveda tudi — nesložna.

Metafizično navdahnjeni ljudje so mnenja, da je nesložnost nekako slovensko prokletstvo, realisti — ljudje stvarnosti — pa so takih misli, da je razcepljenost povsem naraven pojav, da jo je najti pri vseh narodih, le da se pri nas bolj pozna in občuti, ker smo pač majhen narod. »Poglej Srbe, — tako mi je zadnjič razlagal takšen realista, — saj so danes tudi razcepljeni na toliko in toliko strank in skupin in taborov, zato pa...« Realista ni dovršil stavka, dovršil sem ga jaz idealista:

»Zato pa vseeno držijo skupaj, kadar gre za srbske interese!« sem dejal. »Vidiš, to je tista velika razlika med njimi in nami. Pri Srbih o vsakem sobratu navsezadnje odločuje le narodni moment: Srbim je —; pri nas Slovenceh pa

odločuje v prvi in zadnji instanci vedno le politični moment: klerikalec je, liberalcec je...«

A kako bi se vendar, dala skovati slovenska sloga?

O tem sem debatiral zadnjič tam nekje na kmetih z modrimi očanci. Pa je sivolas ded pravil, kako je pred kakimi 60 leti moder župnik obvaroval občino pred hudim razdorom. Slo je za novega župana. Bil so pa trije možje, ena ko vredni in spoštovani, katerih vsak bi bil rad župan, oziroma katerih vsakega bi bili občani radi imeli za župana. Kaj storiti? Pretila je nevarnost, da se dosle složna občina razcepi v tri nasprotne tabore. Tedaj je gospod župnik stavil tale predlog: Možje, — je dejal, — župan mora biti izvoljen enoglasno, da bo imel večjo veljavo in da mu ne bo nihče nasproten, on pa tudi nikomur ne. Trije pošteti možje so tu, ki eden ko drug zaslužijo naše zaupanje, toda treh županov ne moremo izvoliti. Zato naj pa vadijajo: višja roka naj odloči, kdo bo župan. V nedeljo bom vse tri povabil v farovž in pa cerkvene ključarje za priče. Pa bomo vrgli v moj klobuk tri enake listke, eden bo pa zaznamovan z rdečim križcem. Pa naj naši trije kandidatje vadijajo. Tako bo najbolj po pravici.

In tako se je zgodilo. Sosed Janez je potegnil listek z rdečim križcem in je bil potlej enoglasno izvoljen za župana.

Ta lepi primer složnosti, ki ga je povedal stari ded, je bil nam vsem močno všeč in smo vsi bili teh misli, da bi se dalo tako napraviti tudi v politiki in med nami. mi politikarji. Zreb naj odloči, kdo je najboljši politik, in kdo naj bo narodni voditelj.

»Dajte no to v javnost vi, ki ste pri časopisih, da se bo videlo, kaj drugi k temu pravijo!« tako so me pozvali naši očanci.

Zato pa kar stavljam ta predlog: bratje Slovenci, poizkusimo to stvar pri prihodnjih volitvah. Se reče: pred volitvami.

Postavimo, da bo po novem volilnem zakonu, ki se obeta, voliti 30 slovenskih poslancev. Oglasilo se pa bo — postavimo — 300 kandidatov različnih strank in taborov.

Tedaj priredimo veliko narodno slavnost na Kongresnem trgu v Ljubljani — veličastna manifestacija narodne sloge. Vsa narodna društva z zastavami, Sokoli, gasilci, godba, narodne noše... na slavnostno okrašeni tribuni vsi odlični narodni predstavniki in predstavnice. Na sredini tribune pa žara ovita s trobojnico. V žari 300

Javna beseda

Ta naslov je danes sicer maloneprimeren, ker ste pa v svojem cenjenem listu otvorili rubriko pod tem naslovom, se tega držim, čeprav ste se sami prepričali, da naslov ne odgovarja dejanskemu stanju. Upam, da me vsakdo razume, zato preidem takoj k stvari, ne da bi prej prečital priobčene odgovore, ki so Vam jih poslali Vaši čitatelji na štiri vprašanja:

Na prvo vprašanje vam ne odgovorim, ker bi odgovora ne mogli priobčiti, odgovora, ki bi značilni strah in klečepništvo, ne dam, ker ni to moja navada. Pač pa vam zelo priporočam (in tudi drugim), vzemite v roke list »Domoljub« in sicer vse številke pred marčnimi vclitvami leta 1933. Tam boste našli tudi — morda najbolj zanimiv — odgovor na to vprašanje in ne bilo bi napačno, da potrdite, oziroma upravičite naslov rubrike in dotično politično notico, ki se tiče predvsem Maribora — ponatisnite. To bi bilo za kresni večer lahko mesto pravega kresa. gotovo tudi nič manjsimbolično.

Na drugo vprašanje je in bo moral biti moj odgovor čim krajši: Kako si zamišljam rešitev denarstva? Prav enostavno in preprosto; Odpravite sedanji denarni sistem, to je odpravite zlato denarno podlago in jo nadomestite s produkti manualnega in duševnega dela!

Da ni sedanji denarni sistem več uporaben, je dokazal tudi minister g. dr. Kožulj, — kakor je poročal avstrijski list »Der Pionier der Wirtschaft« — na svoječasnem shodu v osijeku. Zlasti se za takozvan blagovni denar, kot sem ga že leta 1932 predlagal, zanimajo visoke osebnosti na Dunaju. Le pri nas so vsi slepi in gluhi in ne puste človeku o tem niti razpravljati. Od leta 1932 pa vse do danes so doli dogodki meni prav! Nobena druga gospodarska teorija ne bo rešila človeške družbe

listkov z imeni tistih tristo kandidatov. In lepa devica v belem oblačilu žreba. Iz žare potezne z drobnostjo drugega za drugim 30 listkov: to so bodoči poslanci. Nato še trideset listkov: to so njihovi namestniki. Izžrebana imena se oznanijo sproti po zvočnikih ob zvoku fanfar...

Na tej slavnosti narodne sloge izžrebana tridesetorica kandidatov in njihovih namestnikov pride potem na skupno in edino volilno listo, za katero oddajo vsi slovenski volilci svoje glasove. Tako bodo slovenski poslanci enoglasno izvoljeni in bodo imeli legitimacijo, da zastopajo celokupni slovenski narod. In ta slozna enotna slovenska delegacija bo imela potem tudi primerno veljavno pozicijo v parlamentu!

Na enak način, v znamenju narodne sloge, lahko izvedemo tudi banovinske, občinske, korporacijske in druge volitve. Ker se sami med seboj ne znamo sporazumeti, naj vselej odloča žreb — višja sila.

Kaj pravite k temu predlogu? Ali se vam zdi naiven? Prosim, tečaj pa stavite boljši predlog, kako bi se prišlo do slovenske sloge!

Prosim uredništvo »Glasa«, naj v javno besedo postavi tudi to tako važno in pereče vprašanje. Za najboljši odgovor pa naj razpiše

S tem sem v glavnem odgovoril tudi na tretje in četrto vprašanje, ker bi po uvedbi blagovnega denarja ti dve vprašanji bili namalo rešeni. Hvaležen bom, če bo »javna beseda« prisiljal saj toliko do veljave, da to v Vašem listu pove

Ivo B.

★

Tako je prav, da se vprašanja, ki se tičejo javnosti, rešujejo in obravnavajo javno! Le na ta način bomo pritegnili k sodelovanju najširše plasti naroda in jih zainteresirali za stvar, če na svobodni tribuni vsak lahko javno in odkrito ter svobodno pove svoje mnenje. In tudi na mah bodo utihnili zakotni godrnjači. V nasprotnem slučaju jih pa samo navajamo v nezadovoljno brundanje! Vsekakor: čestitam Vam na dobri ideji!

Takih ljudi je bodočnost! Med Slovenci pa smatram za najboljšega politika in gospodarstvenika (in to bi moral biti vsak politik) g. Šrbca, lesnega industrijalca iz Ljubljane. Njegovi nazori so zdravi in kleni, ves je bojevit in ves bojevnik za radikalne, a tudi zdrave reforme. Je dober govornik njegova beseda užiga maso, a tudi žge in pali ter tako izžiga marsikatero dobro. Ali ne bi kazalo tudi kaj dobrega presaditi k nam in ne samo slabo!

2. Predvsem denar mora domov iz tuje zemlje! Bojim se pa, da kaj takega ne bo lahko doseči, zakaj, pač ve vsak sam! Zaenkrat pa: pojdlimo se ven učiti! Svet je pogruntal marsikatero dobro. Ali ne bi kazalo tudi kaj dobrega presaditi k nam in ne samo slabo!

3. Razdolžitev bi se izvedla za enkrat v brezobrestnim posojilom, potem pa edino le z delom in zopet z delom. Seveda je pa tega treba

nagrado gospod ban, ki je prvi in interesiran na tem, da bi zavladovala v deželi sloga in mir. Spominjamo se, kako si je prejšnji ban kot glasnik sloge od prvega dne prizadeval — toda, stop! To ne spada semkaj. To je že preteklost. Zdaj pa gre za bodočnost. In slovenska bodočnost je samo v slovenski slogi, o tem smo si na jasnem vsi, od prvega do zadnjega.

Aemonus.

Današnja dekleta znajo izhajati tudi brez zardevanja, ne morejo pa izhajati brez barvila za ustnice!

Hvaliti se s svojo zvitostjo, pomeni biti še vedno zelo naiven!

»Soča — Matica v Ljubljani na znanja svojemu članstvu, da naši dobrovoljci razvijajo na Vidov dan svoj prapor, dar Nj. Veličanstva Kralja Petra II. Naša dolžnost je, da polnoštevilno počastimo to slavnost. Pridite vse in vsi (dobrodošle tudi narodne noše) v nedeljo 28. t. m. točno ob 9 ¼ v drevored Zvezde na Kongresnem trgu nasproti častne tribune proti Nunski cerkvi pod naš prapor, da se udeležimo tudi mi slavnostne povorke s Savezom jugoslovenskih emigrantskih udruženj. Odhod od tu pred magistrat je točno ob 9.45. Udeležba obvezna. Odbor.

tudi ljudem preskrbeti. To more pa edino država.

4. Zaenkrat bi bilo pomagano vsaj s kontrolo takih tujih podjetij, seveda pa morajo potem slediti tudi energični ukrepi proti tujim podjetjem. Tu di delovna moč se mora smatrati kot udeležen kapital na podjetju, ne pa samo tuje zlato. Vse te ukrepe pa le tedaj, če ne bodo isti ljudje ministri in upravni svetniki istočasno, ker vrana vrani še nikdar ni izključevala oči! In ravno iz teh razlogov večkrat obupujem, da bo sploh kdaj boljše tudi v ostalem!

J. Z. v Lj.

★

Na Vaša štiri aktualna vprašanja Vam odgovorjam kratko klor želje:

1) Najboljši in edini dober politik v Jugoslaviji je bil pokojni viteški kralj Aleksander I. Zedmitelj.

ček ni dalekoviden politik, ker je padel iz okvira jugoslovenske skupnosti, mesto da bi ta okvir širil in utrjeval — Slovencem se najboljši politik še ni rodil, zato ga tudi nimamo.

2) Denarstvo in gospodarstvo je mogoče urediti samo z brezobzirnno poštenostjo. Vse pljavke pred puške, pa naj bodo voljene in vsiljene!

3) Razdolžitev je takoj izvedljiva, kakor hitro bodo za skupna bremena odgovorni vsi sloji. Dokler bo pa lačni sitega krmil, je razdolžitev fraza.

4) Tuj kapital mora biti v naši službi, če hoče delati pri nas! — To načelo bi morala osvojiti država, narkar bi vse drugo našlo pravo pot. Dokler pa se bodo odličniki tepli za provizijske milosti tujcev, je to vprašanje — odveč. Če smo psi, nam pač gre korobač.

A. Z. iz H.

† Josip Mazi

Direktorja I. državne realne gimnazije Josipa Mazija ni več med živimi, odšel je po plačilo za ves svoj trud in vse svoje veliko delo.

Pokojnik se je rodil 21. januarja 1. 1872. v Zireh. Študiral je realko v Ljubljani ter tehniko na Dunaju, specializiral pa se je za matematiko in opisno geometrijo. Po dovršenih študijah se je vrnil kot profesor na isti zavod kjer je študiral — na ljubljansko realko. Kmalu je postal direktor na tem zavodu in ostal tu do svoje smrti. Sredi januarja je krepka sila vendarle opešala, mož se je podal na dopust, iz katerega se ni več vrnil.

S pokojnim direktorjem je bil združen lep kos študentskega življenja na naši realki, sedaj I. državni realni gimnaziji. Mnogo sedanjih inženjerjev in tehnikov ga hrani v najlepšem spominu. Poleg soproge gospe Hele zapuščča pokojni še tri otroke: go. Meto, soprogo prof. Jurkoviča, gđc. Leo in sina g. Vladimirja. Preostalim naše sožalje, pokojnemu mir in časten spomin!

— Oprastite, gospod profesor, kaj pa ste tukajle na robu naloge napisali z rdečilom?

— Čakajte, da vidim!

Profesor je študiral svoj rokopis, po dolgem trudu pa vzklikne:

— Aha, že vem: Pisite lepše in razločneje!

Opozorilo naročnikom

Današnji številki smo priložili čekovne položnice in prosimo cenjene naročnike, naj nam naročnino nemudoma nakažejo, zlasti pa tisti, ki so z naročnino v zaostanku, da jim bomo mogli list še nadalje redno pošiljati. Cenjene naročnike, ki imajo naročnino že predplačano, pa prosimo, da oddajo položnico kakemu prijatelju, ki bi se tudi naročil na naš list.

Tedenske novice

Sredi Pariza sta pri belem dnevu dva neznanca napadla dva uradnika mestne blagajne, ki sta nesla 120.000 frankov, namenjenih za podpore brezposelnim, na rotovž v St. Quentin. Roparja sta pobila uradnika na tla, ugrabila denarne vreče in ušla v ukradenem avtomobilu.

Pri Soeju (Korea) se je pogreznil motorni čoln, v katerem je bilo 125 Korejcev, ki so po tihotapskih potih hoteli priti na Japonsko. Skoraj vsi so utonili.

Na nekem jezeru v državi Maine (Amerika) se je prevrnil čoln s 15 šolarji, ki so se udeležili šolskega izleta. Samo dva otroke so mogli rešiti, vsi drugi so utonili.

V Španiji se dogajajo še vedno krvavi pokolji in bombni atentati. V Valladolidu je med generalnim štrajkom skupina marksistov ustrelila statega moža, ki je slučajno prišel mimo. Sina, ki je hotel umirajočega očeta obiskati v bolnišnici, so pred vhom tudi smrtonovarno obstrelili. V Albacete so se politični nasprotniki spopadli in je bila ena oseba ubita, več pa ranjenih. V Valladolidu je na dveh stavbah eksplodiralo devet bomb, ki so napravile veliko škodo. Neka hiša pa je bila od sedmih bomb popolnoma porušena.

V vasi Dubnica je umrl erbski kmet Milan Stojadinovič v starosti 112 let. Do zadnjega je bil duševno čil in vse življenje nikoli bolan. V mestu Kaluz na južnem Poljskem pa je umrl te dni mož, ki je dosegel starost 115 let.

Zračna ladja »Hindenburg«, je na svojem tretjem potovanju iz Evrope v Ameriko potolkla svoj lastni dose-danji rekord: preletela je Atlantski ocean v pičlih 59 urah.

V južni Mandžuriji so kitajski roparji odpeljali nekega katoliškega misijonarja Amerikanca. Zahtevajo zanj pol milijona dolarjev odkupnine. Neko francosko bombno letalo je iz višine 1000 m strmoglavilo na veliki prekoceanski parnik »Normandie«. Letalo se je popolnoma razbilo, pilot je na čudežen način ostal nepoškodovan. Ladja je le malo poškodovana.

Pri Boucheville (Francija) je vlak povozil avtobus v katerem je bilo 28 pasažirjev. Osem je mrtvih, 12 pa težko ranjenih.

Nemška vlada je izdala zakon, ki kaznuje nasilno ugrabitev otroka s smrtjo. Za otroka velja vsak mladotletnik izpod 18 let.

Poznate krizo morale? Da, posebno krizo načel. So ljudje, ki jih sedaj prodajajo po zelo znižanih cenah.

★

Sumničenje ima za posameznika zelo visoko ceno, navadno še višjo kot je vreden dotični predmet, ki je izzval sumničenje!

Glas za malega

Teden v verzih

Ej, kaj naj bi povedal vam
ta teden v tolažilo?
Da ni na bolje se pri nas
še prav nič obrnilo.

Imamo Bodijev kot srak,
dolgov kot peska v morju,
še preden se konča škandal,
rodi se novi na obzorju

Sicer pa le počasi, no —
saj svet baje vrtil se . . .
In česar včeraj ni bilo,
pa jutri pripetil se.

Tako uči nas »Domoljub«
da naše kmetsko delo
slovensko vas, slovenski rod
pohujševati je začelo.

Po perju srake ločimo
in ptičice po petju —
Modras nikdar se ni doslej
odrokel svojemu početju.

Pustimo to, saj vsi vemo,
da kmet je stober bil in bo —
in v delu stober ta ostane,
čepprav premnogim je hudo.

Po svetu je prav kot pri nas
Ko Blum reforme svoje uvaja,
ki jih zahteva novi čas —
kriči kot bes starokopitna staja.

A trde, žuljave roke, roke miru
spet gibljejo se v ritmu dela —
In zdi se, da sodaj vendar
se doba nova bo začela.

Rusija se za dih bori:
Na vrsti zdaj so Dardanele —
Pa zdi se, prav močno se zdi,
da silo so se spoprijele.

Anglež pošastno se krivi
Japonec pest oholo dviga
in tu in tam se vmes rodi,
kar času treba je: Intriga.

Intriga tu, intriga tam,
intriga danes je parola.
Zato pa s tem naj se konča
politična ta — barkarola.

— Čuješ prijatelj, ali si sploh še živ,
ves čas se mi je zdelo, da vlečem
kago sam.

— Mnogo pozabljivih ljudi sem že
videl v življenju, ali tako pozabljivo
pa še ne kot je blagajnik Novak.
— Kako ta?
— Pobegnil je v Ameriko, pa je
pozabil vzeti s seboj denar iz bančne
blazajnel

Med velikimi in malimi trpini

Naš reporter v kirurški paviljonu splošne bolnice

Ljubljana, 26. junija.

Okoli 10 ure dopoldne je. Pre-
stopam se po majhni, tesni veži
— vse je tukaj majhno in tesno,
— v kateri strujijo skozi stalni
prepah težki špitalski duhovi, po-
mešani s hlapovi znojnih človeških
teles in sladkim vonjem lipovega
cvetja, zanešenega od nekod —
od zunaj pač, kjer zeleni narava
in sije sonce . . .

Živahno vrvenje je tukaj, ki ni-
ti hip ne prestane. Sem in tja,
gor in dol, iz vrat v vrata ljudje:
pacienti, sestre bolničarke, zdrav-
niki, strežaji, nosilnice . . . in od
prvega trenutka imam občutek:
samo napotje delaš tukaj, prijat-
elj. Mož gre mimo, zamavčeno
roko na čudni mehanski konstruk-
ciji, ki zavzema pol širine hodni-
ka; malo da me ne dregne v nos
železni komolec, ko se stisnem k
zidu. Pozor!

V napotju . . .

Nihče me ne vpraša, kaj iščem
tukaj. A da opravičim svojo nav-
zočnost, ki dela očitno napotje,
vprašam prvo prijazno se sme-
hljajočo sestro po gospodu šefu.

Katerega šefa želim? Tukaj sta
namreč dva oddelka: oddelak I —
šef dr. Blumauer, oddelak II, šef
dr. Lavrič.

Dr. Lavriča poznam osebno,
njega želim.

»Bo vsak čas tukaj,« pravi se-
stra. »Odsel je za hip na prosek-
turo. Najbolje, če počakate tukaj
pred pisarno.«

Torej, taka je situacija: dva od-
delka sta tukaj, v kirurški paviljonu.
Dva moža odlična strokovnja-
ka, sloveča operaterja, oba diki
slovenskega zdravniškega stanu.
To je razveseljivo. Ampak, če si
bom ogledal oddelak II, potemta-
kem ne bom videl oddelka I. —
jaz bi si pa rad ogledal ves kirur-
ški paviljon, ker me zanima, ker
sem slišal, da je ta paviljon naj-
bolj prizadet od hude krize, v ka-
teri se nahaja naša bolnišnica, in
iz katere je samo en izhod: pove-
čati, razširiti, modernizirati in re-
šiti bolnike in zdravniške stanja,
ki je nevzdržno, neznosno, skrat-
ka: škandalozno, kakor je že ne-
štetokrat ugotovilo vsa časopisje.

Boj za prostor

A ko dobim od g. šefa dr. Lav-
riča dovoljenje za ogled, za vodni-
ka in mentorja pa mladega medi-
cinca, ki tukaj prakticira, se izka-
že, da je zadevščina z dvema od-
delkoma bolj enostavna, nego sem
si jo predstavljal: ogledujoč si
oddelak II, vidim hkratu tudi od-
delak I, — kajti sta oba kar
skupaj, drug v dugem, kako bi
tudi mogla biti drugače: v tako
tesnih razmerah? In je situacija
taka, da je naprimer, v bolniških
dvoranah desna vrsta postelj od-
delak I, leva vrsta oddelak II.
(mogoče je tudi narobe, nisem si
zapomnil, saj je vseeno), na sredi-
ni dvorane pa stoji še nekaj za-
silnih postelj, in tu so nevtralna
tla takorekoč. Se zgodi, da na eni
postelji ležita dva bolnika, eden z
oddelak I, drugi z oddelka II.

A prosim: izraza »nevtralna tla«
ne tolmāčiti krivo. Je tukaj v tej

silni tesnobi boj za prostor, za
vsako posteljo, ampak to nič ne
kali lepe vzajemnosti, ki vlada
med obema oddelkoma.

»Harmonija v vsem!« mi potr-
di moj mladi mentor. »Tu se dela vse
roko v roki. Kako pa bi bilo —
v takih razmerah — ko bi še te-
ga ne bilo!«

In to resnično opažam na tem
kraju: tisto je tukaj, kar imenu-
jemo dobrega duha. In to se odra-
ža na vsem razpoloženju, na pri-
jaznih obrazih, na neprisljeni dis-
ciplini, — in daje temu temnemu
kraju človeškega gorja vendarle
tudi neko svetlo obeležje. S trplje-
njem vstric hodi usmiljenje . . .

Tragedija . . .

Takoj pri vstopu v prvo bolni-
ško dvorano mi obstane noga, du-
šo mi pretrese prizor, ki se ga oko
ni nadjalo:

Tam sredi vrste postelj goreča
voščena sveča, dve sestri klečita
v molitvi — človek umira . . .

Deček je, kakor izvem, 12-leten
deček, več let bolan, a prepozno
pripeljan v bolnišnico, ni bilo več
rešitve. Malomarna starša ga ima-
ta na vesti.

Ozrem se na rumenobledi, togi,
negibni obraz, ki mu je utisnjen
pečat prestanih muk in nekaj ka-
kor izraz trpkega spoznanja . . .

Da, ubogi moj dečko, nemila
usoda te je ogoljufala za tvoje
mlado življenje, grdo ogoljufala.
Toda zdaj že leti tvoja duša, leti
na zlatih krilih v tisti lepši svet,
kjer ti bo bogato povrnjeno, kar
ti je bilo tukaj vzeto. Blagor ti,
dečko! —

Mučno je to, mrlič med bolniki.
Ampak kako naj spravijo bolnika,
ki je na umiranju, v poseben pro-
stor, če sploh ni prostora? In ne-
mara je ta prizor mučen samo za
moje živce, drugi živci tu pa so
trdni. Levi sosed na postelji, tri
pedi oddaljen od umirajočega, be-
ra pri tem mirno svoj časopis, de-
sni sosed ima opraviti sam s se-
boj . . . nihče se ne zmeni za
navzočnost smrti.

Samo sestri usmiljenki sta ubo-
gemu dečku zadnji dobri bitji —
ena mu namesto rodne matere za-
tisne oči, druga pokrije njegov
obraz z belim prtom . . . In takoj
bodo prišli z nosilnico in ga od-
nesli v mrtvašnico. In na prazno
posteljo bo takoj legel drug bol-
nik, morda že veselo čaka na to...
Mors tua vita mea. Tvoja smrt,
moje življenje . . .

Kam bi položil glavo

Ogledujem si dvorano za dvo-
rano, sobo za sobo. Povsod iste
slike: prenapolnjenost, tesnoba,
postelja tik ob postelji, zasilna le-
žišča, nosilnice tam, kjer ni pro-
stora več niti za posteljo. In sko-

ro na vsaki postelji po dva bolni-
ka. Strašno je to. Predstavljajte
si samo: že z zdravim človekom
ležati telo ob telesu, ja muka, a
bolnik z bolnikom na eni postelji,
to je trpljenje, za enega hujše ko
za drugega . . .

Postarna žena leži tam, nepre-
stano stoka joč, poleg nje mlado
dekletce z obupnim pogledom, ki
mi pove: In to moram poslušati
noč in dan, kako je to hudo!

Gneča je v dvorani, vedni sem-
tertja, žamor glasov, nobenega
miru — ljudje trpijo . . .

»Ampak zdaj čez dan je še do-
bro,« mi pravi moj vodnik, »ko
so tisti, ki se morejo gibati, zu-
naj v parku. Zvečer bi vi morali
videti! Ko ljudje iščejo kam bi
legli . . . To so preglavice! Pro-
blemi . . .

Veleobrat

Soba, kjer stoji na vratih: Mir!
Tu sem pridejo bolniki, ki so pre-
stali težko operacijo. Tukaj ima
vsak svojo posteljo, tukaj je ti-
ho in mirno. A čim se je tak bol-
nik malo oddahnil oziroma prišel
spet do sape, da se tako izrazim,
mora že iz tega zatišja ven v vr-
vež, v veliko dvorano, da naredi
prostor drugemu »težkem« . . .
Prostora, prostora!

Ali imate pojma, gospoda moja,
kakšen veleobrat je tu v kirurški
paviljonu? Nekaj številčk sa-
mo: v pisarni mi pove črna tabla,
da je prejšnji dan bilo izvršenih
10 operacij. Povprečno na dan 8-
9 primerov. V maju je bilo 130 ve-
likih operacij! Lani je bilo spre-
jetih na kirurški oddelku 5656
bolnikov, letos doslej (torej niti
še pol leta) 2750 bolnikov, tako, da
bo do konca tega leta število na-
raslo gotovo na najmanj 6000.

Na vsakega v tem paviljonu za-
poslenega zdravnika odpade na
dan povprečno 60 bolnikov v oskr-
bo — predstavljajte si ta napor!
Tukaj ni počitka, tukaj je delo
dan in noč, tukaj ni nedelje ne
praznika. In pri tem pomanjkanje
vsake udobnosti, — soba dežurne-
ga je kletka, v kateri se moreš ko-
maj obrniti, — in nešteto nevšeč-
nosti, ki se porajajo v tako tesnih
in siromašnih razmerah.

Povrh pa tako sijajna plača!
Kaj pravite, koliko znaša mesečna
gaža šef-zdravnika oziroma pri-
marija? Sram me je zapisati: ta-
kole 2200 dinarčkov, dva jurčka
in še majhen nameček. Volonterji,
ti pa sploh nič ne dobijo; ti delajo
samo za božji lon.

Tako so plačani možje, ki oprav-
ljajo težavno in odgovornosti pol-
no službo, ki je od njih spretnosti
in vestnosti odvisno toliko živ-
ljenj!

Kurja očesa, trdo kožo in zarasle
nohte vam odstranimo brez bolečin,
ter strokovnjaško zmasiramo noge
v naši pedikuri.

Obiščite nas, prepričajte se!
Nega nog Din 10.—
Ljubljana, Selenburgova 7.

KOLESA

malo rabljena in šivalne stroje vseh
znamk, ki popolnoma odgovarjajo
novim, po nizki ceni kupite, (tudi
obročno) edino pri

»PROMET«

(nasproti križanske cerkve).

Porečete: pa saj imajo tudi še privatno prakso. No, da, kot postranski zaslužek; toda koliko časa pa jim preostaja za privatno prakso, pri dnevno dvanajst in še več ur špitalske službe?

Garanje

»Ej, garajo gospodje tukaj in te uboge sestrice!« pripomnim mojemu vodniku. »In jih občudujem — v resnici — sama požrtvovalnost in ljubezen do poklica daje potrebno moč in voljo...«

»In pa dobri zgled!« pristavi mladi medicinar praktikant, ki občuduje svojega mojstra.

Da, da, ni mi treba praviti, poznam dr. Lavriča iz mariborske bolnišnice, kjer sem bil nekaj dni tudi jaz njegov pacient in imel priliko opazovati ga na njegovem torišču. Zmeraj neumoren, zmeraj veder, zmeraj ljubezniv, zmeraj do brotljiv — vse ga je ljubilo in spoštovalo. Spominjam se, kako so bolnikom sijale oči, kadar je govoril z njimi; ni zdravil samo njegov nož, ampak tudi njegova beseda.

Redek človek — in zares operater z blagoslovljeno roko!« mi je izjavila dama, ki jo je bil iztrgal smrti in ki še danes hvaležno moli zanj...»

Tudi jaz sem mu hvaležen. Saj mi je izrezal iz zatilnika gadjo mast in sem odtlej vseskozi lojalno državljan. Imponira mi vsak režim, pa naj je še tako zanič.

Mali mučeniki

V otroški sobi! Glušen vik in krik me skoro vrže nazaj — in pa duhovi. No, da, takle majhen otroček, saj ves ljubi dan in vso luno noč ne dela drugega ko vleče cuclo, lula, kaka in veka... In ko ža zdravi otroci toliko jokajo in vrišči, koliko šele bolni!

Vse posteljice so jih polne, malih bolničkov in trpinčkov. In če je že pogled na odrasle bolnike presunljiv, tem bolj je presunljiv na takele drobne sirotice, ki jim je že začetek tega bornega življenja bol in muka.

Stopam od posteljice do posteljice, gledam te bolne, otožne, skremžene obrazke in se čudim, kaj nesreč vse ne zadene takele neboljence. Neverjetno, da ko maj nekaj mesecev staro otroče že ima zlomljeno nožico, pa mora ležati tu na miru, nožico v mavčnem oklepu mavrik obešeno na zanjko, — ej, ej, hudo je to! A dečko tiho vleče svoje duljo in se celo smehlja. Ta bo optimist. Ta se bo že prerinil skozi to trnjevo džunglo življenja...»

Tam sloni v blazinah dekletce. Lep obrazek, temni svileni kodrički, temne sanjave oči, ki se žalostno obračajo k odprtemu oknu. Ah, da, tam zunaj pojo veseli ptički in sije zlato sončece.

»Dete, kako ti je ime?«

»Sonja« dahne njen žalostni glasek.

»Ali te kaj boli, Sonja?«

Sonja ne reče nič, Sonja se tudi ne sme premikati, da se ne iztakne tista cevka, ki skozi iz njenih bolnik rebrc kaplja gnoj v posodo ob postelji...»

V zlato knjigo

Tri sestre usmiljenke imajo opravka v tej sobi in ne pridejo ni hip do oddiha. Venomer sem in

tja od postelje do postelje, predevajo, brišejo, sušijo, pitajo, mirijo, tolažijo, uspavajo... z neznanško potrpežljivostjo, z voljno, vedro vdanostjo, ki me gane. To so dobre, skrbne, ljubeče mamice teh ubogih bolnih otročičev.

Sploh: sestre usmiljenke! Pred nobeno žensko se ne priklonim s toliko spoštljivostjo kot pred sestrom usmiljenko. To so tiste tihe neznane junakinje, ki jih ne slavijo človeška peresa — zato pa zapisujejo angeli njih dobra dela v nebeško zlato knjigo...»

Pomoč v stiski

Dovolj! Zdolaj v pisarni počakam na g. dr. Lavriča, ki je še na bolniških vizitah, in medtem malo pokramljam z g. primarijem dr. Guzeljem o tem in onem, kar me zanima.

»Če dovolite, gospod primarij, kako dolgo že delujete na tem mestu?«

»Trinajst let. In poznam vso zgodovino tega paviljona.« pravi in tih smehlja pobegne čez njegov resnobni, zamišljen obraz.

Vprašanje mi leži na jeziku, kako je mogoče zdržati tako dolgo v takih razmerah, pa si sam odgovorim s tem, kar je nekje zapisal menda Krafft-Ebing: Zum Spitalsarzt taugen nur Männer mit unerschöpflichem Idealismus.«

V tem se povrne dr. Lavrič.

»No, ali ste si vse pogledali?« ki jih mislim zapisati... — A sov, ki jih mislim zapisati. — A kako stoji zdaj vprašanje kirurški glavnega paviljona?«

»Rešev! Zidamo!« veselo pove g. šef in že tudi razgrne pred me noj načrt dograditve in preadaptacije. »150 postelj pridobimo! In tole se bo preuredilo in tole in tole...«

In tako izvem, da je bil tu gospod minister za narodno zdravje, videl vse, kako je, in...»

In je vprašal: »Ali imate načrte in kalkulacije za vse, kar nujno treba?«

»Imamo vse in treba bi bilo 2 in pol milijona dinarjev, gospod minister!«

In zasluži ta mož, ki je storil nekaj za Slovenijo, da se njegovo ime zabeleži v našem cenjenem in uglednem listu: To je gospod minister Dragiša Cvetkovič. Čast, komur čast!

150 postelj več! V kirurškem paviljonu ljubljanske bolnišnice bo zavladalo novo življenje. Joe.

Pri nas doma

Ljubljana, 26. junija.

Pretekli petek se je zgodil v asi Dolžu pod Gorjanci strašen zločin. Jančz Gredenc je napadel 76 letnega posestnika Ivana Zelingerja, ko je ta zaklepal zidnico. Pograbil je ročico ter ga potolkel. Poškodbe so bile zlasti hude na levi strani glave ter po rokah. Iz žepa mu je pobral 42.530 — Din ter zbežal v Dolž. Zločin so odkrile Zelingerjeve hčere ter spravile očeta k zavesti, da je povedal ime napadalca, nakar se je zopet onesvestil. Ljudje so preiskali Gredenca ter ga hoteli linčati. Rešila ga je šele orožniška patrulja. Zelingerja bodo le s težavo rešili smrti.

★

Ljubljansko sodišče je obsodilo 50 letnega dnevničarja banske uprave Oskarja Schillerja radi poneverb pri banski upravi v Ljubljani v višini 11.000 Din na 1 leto in 2 meseca strogega zapore.

★

Naš časopisni kolega »Domo-ljub« se je zaletel v Sokola! Zavzema se za popolno enakopravnost državljanov, kar pa zopet »Jutro« smatra kot očitnik, da si Sokoli lastijo nekatere predpravice. »Domo-ljub« trdi, »da bi ne bilo pravično, ako bi imelo kakršnokoli društvo na račun patriotizma prednosti.« Vsekakor prezrimo, kam pes toči molli za zlomka, če ni...»

★

Notranji minister dr. Korošec je izdal novo uredbo o pregrupaciji občin v dravski banovini. Odredba se nanaša na občine Kropa, Zagradec, Struhoval, Leskovec, Studenec v Laškem srezu itd.

★

Bodijevo afero počasi zaključujemo. Gradivo so zdaj izročili carinskim oblastem. V skladiščih Rečne plovidbe se nahaja tudi več stare robe, seveda dragocene, o kateri ne vedo, komu pripada. Najbrže bo to last Bodija in tovarišev.

★

Jugoslaviji se obeta nov žitni režim. Na zadnji seji gospodarskega finančnega odbora ministrov je bilo sklenjeno, da bo država intervenirala v prihodnji žitni kampaniji. Cena pšenice bo določena okrog 120 Din za 100 kg. Žita bo smel izvažati v države, ki so nam dovolile kakšne kontingente, samo Prizad.

★

Stari politični kalibri so zopet v veljavi. V Beogradu je bil velik shod zemljoradniškega krila združene opozicije. Glavna govornika sta bila Joca Jovanović in dr. Milan Gavrilović. V Varaždinu je bilo zborovanje radniškega saveza, ki tvori del dr. Mačkove fronte. Zborovanje so poskušali motiti komunisti, pa so jih zbrani delavci pometali iz dvorane. V Sremski Mitrovici je imela shod.

Po naši banovini je pretekli teden divjala huda nevihta. V vinogradih nad Središčem je strela ubila dva moška, poškodovala pa več ljudi. Istotako je tudi strela oplazila ter opekla ženo organista in cerkovenika Turnška v Kamniku, ko je zvonila k hudi uri. V okolici Celja je padajoča toča napravila milijonsko škodo.

★

Finančni minister je izdal odredbo o sestavi izdatkov in dohodkov za leto 1937/38. Najzanimivejše je to, da sedaj napoveduje reduciranje državnega uradništva za 10% in re-

duciranje materjelnih izdatkov za 20%. Nova navodila za sestavo banovinskih in mestnih proračunov naročajo, da naj iste redukcije veljajo tudi za te.

★

Zaposlenost v Jugoslaviji stoji v čudnem razmerju, ki ni prav nič razveseljivo za Slovenijo. Dočim se zaposlenost (vsaj po uradnih podatkih!) v vsej državi približuje najvišjemu stanju iz leta 1930, zaostajamo v Sloveniji še vedno za 13,7%.

★

Prosvetno ministrstvo pripravlja obširen odlok o premeštitvah učiteljstva. Upoštevali pa bodo želje učiteljstva ter izvedli vse premeštitve še tekom počitnic, da bodo z novim šolskim letom vsi že na novih mestih. Da bi le bilo res.

★

Vpis na ljubljanskih narodnih šolah

za šolsko leto 1936-37 bo za novince in ves ostale učence v torek 30. t. m. od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Novinci naj se vpišejo na podlagi krstnih listov in spričeval o cepljenih kozah, ostali pa proti izkazu zadnjega spričevala.

Na manjšinski šoli je vpis 30. junija od 11. do 12. ure. Zdravniški pregled novincev bo v sredo 1. julija; uro določi mestni fizikat, ki jo starši zvedo pri vpisovanju.

Starši naj poskrbe, da se vsi otroci zdaj vpišejo, ker bo v jeseni samo vpis za tiste otroke, ki se med počitnicami preselijo. Vpis na novi bežigradski šoli bo isti dan. Okoliš, ki spada pod šolo za Bežigradom, se razteza na vzhodno kamniške in goranske proge, do južne železnice in proti severu do Savske ceste. Istočasno je tudi vpis v otroški vrtec na bežigradski šoli.

Dan bona

To je bil v Zedinjenih državah Amerike velik dan — 15. junij. Ta dan je bil namreč izplačan — po dolgoletnem pravdanju — bon, ki so ga svoj čas prejeli ameriški bojevniki, udeleženci svetovne vojne, a so morali potem tako dolgo čakati na izplačilo. Ker so morali biti vsi boni izplačani na 15. junija, je imela pošta dela čez glavo. V ta namen je bila poštna uprava namestila 500 pomožnih uradnikov in denarni pismonoše so samo v New-Yorku dostavili prejemalec 135 milijonov dolarjev.

Časopisni reporterji so izpraševali pismonoše o razpoloženju prejemalec in so zvedeli, da je bil oveliko zabavljanja na Rosevolta, ki je s to zadevo tako dolgo odlašal. Boni so bili izplačani tudi tistim bojevnikom, ki sploh niso odšli na fronto, ampak so ostali doma v vojni taboriščih. Sicer bo pa ta denar kmalu spet potrošen. Kajni čeprav so bonovci danes vsi že v zreli starosti, ima večina namen si za teh 500 dolarjev privoščiti nekaj veselja. In tako si obetajo od tega denarja, ki naj poživi ameriško gospodarstvo, še največ razna zabavišča.

Bogataš je vpraševal mladega zdravnika začetnika:

— Gospod doktor, boste tudi vi drevi pomagali s kako šalo in zabavali goste?

— Bom, rade volje! Najbolj se bodo pa gostje zabavali, če jim naznačim mojo zaroko z — vašo hčerko!

OB. PR. KRAPIČ:

POD PISANIM ZMAJEM

ROMAN SKRIVNOSTNIH RAZODETIJ

Mandarin je spet zadovoljno kimal, jaz pa sem premišljeval, kaj bi napravil, da se mu še boli prikupim.

Lokal se je med tem polnil z gosti: prihajale so vesele razigrane družbe, gospodje s svojimi damami, večinoma znani mi obrazi, tudi nekaj imeničnikov našega mesta je bilo med njimi. A kar me je silno začudilo, nihče da se ne zneni za ekscelenco mandarina! Kaj ga ne poznajo? Najbrže še ne vedo, da je že prišel v deželo, da že biva med nami... Torej sem jaz prvi, ki to vel me je radostno prešinilo. Ha, to bo zdajle senzacija! Prsi so se mi kar napejale zanosu in ponosu. Zdaj je prilika za-te, bratec, sem si dejal, po sto letih je vendar enkrat prišla prilika, da se tudi ti prerineš do vlogice tu v Mariboru. To bodo ljudje zijali, videč, da si velemožnega gospoda mandarina osebni prijatelj in zaupnik takorekoč... To bo naenkrat zrasla tvoja veljava! Njegovi ekscelenci se boš pa tudi silno prikupil, ko mu bo na tvojo pobudo zbrano občinstvo privedilo navdušene ovacije... Torej dve muhi na en udar!

In že sam sem se dvignil in se odhrkal za blesteč nagovor: Polshih, gospoda moja! Srečen sem, da vam morem oznaniti preračunano vest —

Tedaj pa je mandarin, ki je uganil, kaj nameravam, položil prst na usta in strogo zankal: »Tiho! Nihče ne sme vedeti. Jaz sem tukaj incognito. Naj me imajo za potujočega kitajskega trgovca. Jaz hodim kakor slavni kalif Harun-al-Rašid nepoznan po deželi, da se prepričam na lastne oči in na lastna ušesa, kako se godi ljudstvu.«

»O steber državniške modrosti, o svetli zglede vsem vladajočim, kako neizmerno je moje občudovanje!« sem se mu priklanjal in prilizoval... »O, ko bi smel vašo ekscelenco spremljati na teh blagorodnih potih, kako srečen bi bil, in kako dragocene bisere bi lahko nabiral za zgodovino tega slavnega veka!«

»No, homo videli. Morda vas vzamem s seboj,« je milostno pomajal z glavo. Jaz pa sem brž porabil priliko, da storim nekaj domo- in rodoljubnega.

»Prepričan sem ekscelencia,« tako sem zgovorno pričel, »da boste na teh svojih potovanjih po naši deželi zadobili najboljših vtisov. Saj so simpatije Slovencev do Kitajcev in Japoncev takorekoč že starodavne. Dovoljite, da omenim predvsem zgodovinsko dejstvo, da sta med prvimi misijonarji, ki so se podali na Kitajsko, bila dva slovenska patra.«

»Mhm, yes, spominjam se tistih dveh malharjev,« je kimal mandarin. »Sem jima dal naštetih vsakemu petdeset na podplate!«

»Pa dovolite, ekscelencia,« sem nemoteno nadaljeval, »da spomnim na dejstvo, da je naše dobro, verno ljudstvo vedno imelo odprte roke za uboge kitajske sirote. Naše revne deklice so si utrgavale

marsikak trdo prislužen groš za misijonske namene.«

»Če se ne motim, sem tistima malharjema pobral tudi ves denar,« je mrmral mandarin v svojo brado in se zalival z riževko.

To tega starega lopova nič ne gane, sem si dejal na tihem. Moram že izigrati kak večji trumf. Pa sem nadaljeval:

»Takrat, ko so Japonci navahili na Šanghaj, so bile naše simpatije odločno na strani Kitajcev. Vam lahko pokažem časopise iz tistih časov, ekscelencia. Pa tudi sicer nam je bila kitajska kultura vedno simpatična. V Mariboru smo celo priredili sijajno reduto pod imenom »V zemlji smehljaja« in z devizo: »Kinezarij vseh dežel — zedinite se!«

»V Šanghaju je tekla kri, tukaj ste pa norce brili!« je zarenčal mandarin, in brki so se mu grozeče zazibali.

Prestrašil sem se. Zdaj si ga pa polomil! sem si delal. Vražja riževka, saj se mi že kar meša v glavi. Brž kaj drugega, da spraviš ekscelenco spet v dobro voljo. Pa sem dejal:

»In tudi kitajsko trgovino smo podpirali. Po prvi svetovni vojni so vaši krošnjari delali pri nas prav dobre kupčije. In tudi japonski dumping je prišel pri nas na svoj račun. Jaz osebno, ekscelencia, gojim do vašega trgovstva še posebno tople in rekel bi, hvaležne simpatije. Sem kupil nekoč od kitajskega krošnjara opico, takole majčkano, srčkano, iz pisanega alabastra izrezljano opico. Ta opica je postala moj talisman. Še isto leto sem si pridobil liubezen najlepše deklice.«

»In kje imate zdaj tisto opico?«

»Ušla mi je z deklico, pardon: deklica mi je ušla z opico!« sem rekel z otožnim obrazom.

Zdaj se je pa mandarin spet grohotal, da mu je debeli trebuh kar poskakoval. Pa sem se žuril, da njegovo dobro voljo še bolj podkurim.

»Tudi kitajske in japonske literature imamo že veliko prevedene na slovenščino, ekscelencia. Gradnik, eden naših najboljših poetov, je na primer prepesnil vašega slavnega Li-Tai-Poa. Imeniten dečko ta Li-Tai-Po! Kakor naš Prešeren. Nekateri njegove znam na pamet. Na primer tisto o treh pajdaših.

»V cvetočem vrtu sam sedim pri vinu.

Zakaj bi sam se dolgočasil? Hoj! Kaj ni nikogar, da bi pil z menoj?

Pa pride mesec: Tu sem bratec, Zdravol

Za njim še tretji: moja senca. Bravo!

O senca, mesec, vražja mi pajdaša, prisedite saj ni še prazna čaša.

Pozdravljena mi, dobrodošla drugal! Hoj pijmo! Naj gre solit vsa tugal!

»Okrogla pesnica, kaj ekscelencia? Prava pivska. Ej, na zdravje!«

Trkala sva in si nalivala iz vrčat. Mandarin je bil čedalje boljše volje, prišla sva na razne pogovore in mi je zaupal celo to in ono državno tajnost. Tako sem izvedel,

da namerava Tokio germansko raso sploh iztrebiti. Prvič iz osvešče, ker se je Hitler predrznil Japonce proglasiti za manjvredno raso, pa tudi iz pacifističnih interesov, kajti dokler ne bodo ti dammed Germani docela zatrti, ne bo na svetu ljubega miru. Japonci pa hočejo zdaj, ko so ves svet ugnali v kozji rog, enkrat za vselej imeti mir. Samo v muzejske svrhe nameravajo Japonci nekaj čistokrvnih germanskih rodbin (če se bodo še našle) naseliti na samotnem otoku sredi Tihega oceana, da ne bi to pleme popolnoma izumrlo. Zakaž, kar je ustvarila narava, to treba ohraniti. Ali bi ne bilo škoda, ako bi na zemlji ne bilo več vran? Je za primer postavil mandarin. Kakšne ptice bi mogli do-tem še slikati melanholični slikarji v melanholično pokrajino?

Iz domačih gajev

Aegroti salus

Aegroti salus suprema lex esto!

Ta izrek v bolnici se čuje čisto.

Zdravniki izpolnjujejo ga zvesto, Kljub temu, da postavljajo jih vsi na — zadnje mesto!

Če hočemo v zdravljenju imeti uspeh Ležati pač ne sme bolnik na tleh, na eni postelji se zdraviti ne more bolnih dveh.

To v bolnici prepričanje zdravnikov je vseh.

Pred zdravniki strnjeno leže bolniki, da ne razlegajo se njih obupni kriki, tolažijo jih z žegnom in svetniki, duhovni, patri mali in veliki.

A kaj? S prepričanjem se bolnic ne gradi!

Denar, kredit in volja, to so tri stvari, stvari,

ki jih žali Bog pri ljudstvu ni, bolnikov tisoče zato trpi.

Ker pač na svetu je navada taka, da le na mesto gleda družba vsaka, poedinec naj na milost božjo čaka, če pa se naveliča — naj vda se volji pekla spaka!

Zdrav rod naj bo in zdrava rasa!

Z besedo živo naj se zdravi masa!

Z bolniki ukvarjati se nimamo časa!

Tako vam vsakdo pravi — in to brez špasa.

Če si bolan, umri! Napravi drugim mesto, čeprav si domovini služil zvesto!

Aegroti salus suprema lex esto!

Ta rek velja le za na shod — za na cesto!

Ljubljana, na dan Sv. Antona padovanskega.

Največji sovražnik

Francoski pesnik Claude Emmanuel Chappe (1626—1686) je bil velik ljubitelj vina. Na stara leta sploh ni pokusil kapljice vode. Ko je bil zelo bolan in je že skoraj umiral, pa je poprosil prijatelja za — časo vode.

— Sedaj hočeš vode? se je začudil prijatelj, ki je vedel, kako je sovražil Chappe vse življenje vodo.

— Hm, je dejal pesnik, kaj ne veš, da se mora človek pred smrtjo pobotati s svojim največjim sovražnikom.

★

Zenske med seboj: Dvignila sem ves denar iz naše hranilnice ter ga vložila v abnko!

— Res? Ali je v banki denar bolj varen?

— Ne vem, ali v banki imajo mlajšega in lepšega blagajnika!

Srce, ledvice, živce, ženske bolezni, spolno slabost, notranje zlezde, neruvozo, sklerozo, zdravi z uspehom naše najmočnejše prirodno ogljikovo mineralno

Radensko kopališče, Slatina Radenci (pri Mariboru).

Od 15. maja vozi direktni vagon iz Ljubljane do Radencev brez prestopa. Iz Ljubljane odhaja ob 7.20 zjutraj.

Pri gihtu, sladkorni boleznini in zaprtju

poskusite znamenito ROGASKO MINERALNO VODO »DONAT« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika!

Reg. pod br. 3369/36

Hotel 'Madeira' Vrboška

(na otoku Hvaru) Dalmacija. Daleč na okrog je znan ta kraj ne samo radi krasnih plaž, velikih borovih gozdov in moderne hotela, temveč radi svoje pozicije, kjer absolutno ni komarjev tako, da lahko gostje nemoteno uživajo večerni mir zabave. Garantiramo tudi za prvovrsto čistoto (brez vsakih golazni!!) Pension od Din 50.— do 60.— dnevno.

Hotel 'Troha' Bled

Znatno znižane cene, ob nedeljah zabave. Sobe že od 10.— Din naprej, dijaki, trg. potniki samo Din 5.— Porcija rib samo Din 10.—. Postrvi po velikosti. 10 dnevni abonma, vključno vse takse samo Din 440.— Vsak večer plesne zabave!

Dobrna pri Celju

nudi vsem srčno in živčno bolnim, vsem, ki so počitka potrebni, nove življenjske moči. Z največjim uspehom pa zdravi ženske bolezni.

Cene tudi v glavni sezoni nizke in solidne!

Pension od Din 35.— do Din 90.— PROSPEKTI NA ZAHTEVO!

Gospodinja (kuharici, ki išče službe): »Ali imate kaj spričeval?«

»Seveda, vse polno.«

»Zakaj pa jih ne pokažete?«

»Veste, milostljiva, z mojimi spričevali je kakor z mojimi fotografijami. Na nobeni nisem dobro zadeta.«

★
Gospod sosed, vaš sin je vrgel za menoj kamen, skoraj bi me zadela!

»Skoraj zadela? To ni bil naš dečko! On bi gotovo zadela!«

SKRIVNOST SING-SINGA

IZ ZAPISKOV DR. ANDERSONA

5

Grški tempelj

Nekoliko v stran od glavnega kazniškega poslopja stoji čudna stavba, nekakšen grški tempelj z mogočnimi vrstami stebrov, ki so na vrhu bogato okrašeni.

Ne vem, v kateremu arhitektu se je porodila čudna zamisel, postaviti ob obali Hudsona grški tempelj; dejstvo je, da je ta prečudna stavba, v času ko je bil Sing-Sing še mešana jetnišnica, služila kot oddelek za ženske kaznjence.

Kaznjenci seveda niso videli teh žensk, pač pa so skozi okna svojih celic in pri skupnih izprehodih videli streho tega grškega templja, in ta okolnost je zadoščala, da jim je vzelo vso razsodnost...

Od časa do časa je imel kak kaznjeneц priliko, da je v skupnih obratih, kot je to bila pekarija, pralnica ali kuhinja, za trenotek zagledal kako kaznjenko.

Tedaj se je žarečega obraza vrnil v svoj oddelek in radostno zašepetal tovarišem:

»Danes sem, eno« videl!»

Trideset glav se je hkratu nagnilo naprej, da ne bi zamudili ali preslišali kako besedico...

»Povej, kako izgleda? Velika? Majhna? Plavalaska? Temnolaska? ...«

Kaznjeneц pa je pripovedoval in opisoval...

In čeprav je morda bila že stara, grda in brez zoba, je kaznjeneц vendarle, poln pesniškega zanosu, opisoval njeno pravljico lepoto...

Če pa je kaznjeneц dvakrat zapored zagledal eno in isto kaznjenko, jo je že smatral za svojo veliko ljubezen...

Če mu je bila sreča mila, je lahko videl svoj ideal dva do trikrat — na leto! Če pa mu je bila usoda posebno naklonjena, potem se mu je mogoče enkrat na leto postredilo pretihotapiti pisemce do svoje izvoljenke; govoriti z izvoljenko svojega srca pa ni mogel nikdar...

In vendar je to nedolžno ljubimkanje prav pogosto privedlo do katastrof, kajti čeprav zaljubljenca nista mogla med seboj spregovoriti niti besedice, sta vendarle lahko umrla skupno in pri tem ju ni mogla ovirati niti kazniška uprava...

In tako se je zgodilo, da so ljubavna pisemca, namesto priseg o večni ljubezni in zvestobi, pogosto vsebovala le nekaj besedi:

3. junija, ob 8. uri jutraj!»

Ob navedenem času je kaznjenska v pralnici skočila v kotel poln vrelega luga, kaznjeneц pa si je v mizarški delavnici prerezal žile.

Sčasoma se je ta epidemija dvojnih samomorov tako pogubonosno razpasla, da je guverner države New-York odločil, odstraniti ženske od Sing-Singa. Odpravili so jih v Albany, tempelj pa je ostal in je še danes predmet tisočerihih sanj, polnih želja...

Nikdar videna

Ljubice

Odkar je ta grški tempelj uporabljen v druge svrhe, ne vidijo kaznjenci, ki niso poročeni ali pa nimajo sorodnikov, nikdar nobene ženske več! Izjemo napravijo le enkrat — za kaznjence ki čakajo v »celici smrti« na svojo poslednjo pot...

Te okolnosti privedejo do tega, da se skoroda vsak kaznjeneц prične zanimati za ženska bitja, ki pridejo obiskat katerega njegovih »srečnejših« tovarišev.

Komaj se je tisti, ki se je le za kratek čas skozi železno mrežo razgovarjal s svojo sestro, vrnil v skupno celico, že planijo vsi njegovi tovariši k njemu in ga prično miho izpraševati:

»Kako izgleda tvoja sestra? Kakšne lase ima? Kako ji je ime? Kakšne kretnje ima, kakšne navade? ...«

Sčasoma si ujetnik ustvari jasno sliko svoje oboževanke. In če je tovariš dober človek, potem naprosi svojo sestro za rokavico, robček ali pa staro blazinico za pudranje in to izroči nesrečnemu zaljubljenцу, ki potem ugania s to borno stvarco pravcati kult...

Pogosto nastane iz tega drama, ki se zdi nepoučenemu pravcata uganka.

Nekega dne so prinesli k meni kaznjence, s težko rano na glavi. Neki njegov sojetnik mu je razbil lobanjo. Po dolgih tednih je kaznjeneц končno okrevale in sem mu vnebo prigovarjal, naj mi pove, kdo ga je tako hudo ranil. Kaznjeneц pa je trdovratno odklonil vsak odgovor.

Ker pa je v Sing-Singu, kot v vseh jetnišnicah, dovolj ovaduhov, sem izvedel naslednje podrobnosti:

Ranjeneц se je bil zaljubil v sestro nekega svojega tovariša, ki mu jo je bil opisal; brat pa je tudi nekemu drugemu svojemu tovarišu izročil rokavico neznane lepote. Slučajno sta oba »tekmeca« to izvedela in se, v neodolivi ljubosumnosti radi ženske, ki je še nikdar v svojem življenju nista bila videla, besno zagnala drug v drugega. Slabejši je obležal na bojišču s prebito lobanjo...

Čuden slučaj, kajne?

Nadaljevanje pa je še sledilo. Šest mesecev kasneje so našli brata, ki je izročil rokavico svoje sestre obema svojima tovarišema, na tleh mizarške delavnice — zadavljenega...

Umoril ga je tisti kaznjeneц, ki sem ga takrat zdravil, — radi očel nikdar videne lepote...

Nogomet, orkester in mamila

Priznati moramo, da si kazniška uprava na vso moč prizadeva, da odvrne kaznjence od njihovih fiksnih idej.

Ustanovila je orkester, ki igra vsako nedeljo pri mašah, nogo-

metno moštvo, ki trenira dvakrat na teden, in pa kazniški časopis.

Ganljivo je gledati, kako se tudi tisti kaznjenci, ki sploh nimajo posluha, trudijo, da bi se naučili igrati na kakšen instrument, in kako se najnespretnjeji trudijo z žogo; vse, prav vse storijo, samo da bi ušli strašni duševni osamelosti.

Toda dolgoletni zapor ni ostal brez posledic. Čim bolj se bliža dan prostosti, tem nervoznejši postaja kaznjeneц. Ne more več spati. Ponoči ga slišijo, kako stoka v svoji celici. Čeprav si vsak dan za znamuje v koledarju, se mu vendarle prično mešati pojmi o času. V delavnici ni več za nobeno rabo...

—v mamilih.

Čudno je, da kaznjencem vedno znova in znova uspe vtihotapiti mamila v svoje celice. To dejstvo sem večkrat ugotovil, toda nikdar nisem mogel dognati, na kakšen način se jim bo posreči...

Heroin, morfij in kokain so predragi. Zato uporablja večina kaznjencev takozvani »eng shee«.

Na dnu pipe pušča zgoreli opij neke vrste črno žlindro. Z noži odlušči Kitajci to žlindro in jo prodajajo. To je »eng shee«, najnavadnejše mamilo, drobtinica z mize bogatstva, katere namen je, najbednejšim med bednimi za bežen trenotek pričarati umetni paradiz...

Navadno uporabljajo »eng shee« tako, da ga raztopijo v alkoholu in si ga potem vbrizgajo pod kožo. Ker pa je kaznjencem nemogoče skriti stekleničko alkohola in injekcijsko iglo, napravijo to povsem drugače.

Če kaznjencu po dolgem trudu končno uspe priti v posest toli zaželjenega koščka »eng shee-ja«, ga zavije v vlažen robec, potem si naredi na stegnu majhno ranico in pritisne nanjo »eng shee«. Mamilo se potem počasi raztaplja in pride v kri. In tako nesrečno-srečni sen prične...

Po nekaj urah, ko »eng shee« ne deluje več, se prične trpljenje. Rana povzroča strahovite bolečine; prične se gnajiti in bolečine ne dajo kaznjencu spati. Toda on vse to trpljenje potrpežljivo prenaša, samo da si lahko z mamilom zopet ustvari nekaj srečnih ur pozabe...

Sončne kopeli in blaznost

Pri kaznjencih, ki so bili obsojeni na dolgoletno ječo, sem pogosto opazil nekaj zelo čudnega. Njihovo duševno stanje, ki je bilo ves čas njihovega zapore povsem normalno, se tik pred njihovo odpustitvijo iz ječe, nenadoma spremeni. Primeri blaznosti so v »klubu sončnih kopeli« zelo pogosti.

S tem imenom označujejo v kazniškem narečju tiste kaznjence, ki bodo v kratkem odpuščeni. Dolgoletno bivanje v Sing-Singu dá namreč koži karakteristično blede polt, in tako porabijo kaznjenci, ki so pred odpustom, zadnje mesece svojega zapore v to, da se pridno sončijo in tako popravijo barvo svoje kože. Igrajo se »Miami«, kakor se norčavo izražajo njihovi tovariši, in se vležejo, točno kot v tistem elegantnem morskem kopališču, z golim telesom na posek kazniškega dvorišča, da jih sonce ožge.

Toda dolgoletni zapor ni ostal brez posledic. Čim bolj se bliža dan prostosti, tem nervoznejši postaja kaznjeneц. Ne more več spati. Ponoči ga slišijo, kako stoka v svoji celici. Čeprav si vsak dan za znamuje v koledarju, se mu vendarle prično mešati pojmi o času. V delavnici ni več za nobeno rabo...

Astrološka napoved

za 27. junij

Prijazen dan, Poslovnim zadevam kaže dobro. Dan je ugoden za duševno delo, za študije, izpite in vse, kar je v zvezi s šolo.

za 28. junij

Ta dan je nasprotje včerajšnjega: slabi vplivi ozvezdja, ki zbuja pri ljudeh nizke nagone in strasti in kvarno razgibavajo domišljijo. Laž in prevara bosta danes na površju. Za pustolovce in hobštaperje dober dan. Pretijo vam zavratni sovražniki, zato se danes pazite. Pazite tudi na svoj dom, da ne boste okradeni. — Za junij in septembrovce vznemirljiv dan.

za 29. junij

Spet dober dan, zlasti za ljubavno življenje in nova prijateljstva. Danes bo v splošnem domače in rodbinsko življenje v prijaznih aspektih. Za stanovjske zadeve ugodne okoliščine.

za 30. junij

Dan ni ravno slab, vendar je ozračje nekoliko napeto, in zato je danes priporočljivo, da v vsem ravnate previdno in premišljeno. Rodbinskemu življenju pretijo motnje. V poklicnem in poslovnem življenju se bo pojavljalo nerazpoloženje za delo. Za važne zadeve ni ugodna konstalacija, zato danes rajši ne sklepajte pogodb in važnejšo korenpondenco odložite. V politiki utegnemo slišati nedobro vest dalekosežnega pomena.

za 1. julij

Mesec pričnjen v znamenjih, ki bodo močno vplivala na duševnost in čutnost. Fantazija bo razgibana in zbuja se bodo nagnjenja k drznim dejanjem ter pustolovščinam. Moški bodo kazali danes borbenost, revolucionarnost, fanatizem. V ženski duši pa bo prevladovala zasanjanost, hrepenenje po nečem neznanem; v splošnem bodo ženske danes notranje vznemirjene in zelo občutljive. — Današnje sanje so pomenljive.

za 2. julij

Današnji dan je precej enak včerajšnjemu, vendar z boljimi vplivi na moško dušo; zbuja se bo energija, odločnost, podjetnost. Pri ženskah pa bo bolj nestalno razpoloženje pojavljalo se bo nekaka kljubovalnost z nagnjenjem k nepremišljenim korakom. Zato v rodbinskem in ljubavnem življenju danes manjše in večje motnje. Nesoglasja, zmoti, razočaranja. Pretijo tudi sovražnosti. Za nova spoznanja važen dan.

za 3. julij

Nič kaj prijazni aspekti. V vsakem njem praktičnem življenju oviro, težavo, neuspehi. Zato bo ta dan v splošnem slabo vplival na poslovne zadeve, zlasti glede na posest. Tudi potovanje ne kaže dobro. V poklicu nevednost s šefi, ki bodo danes slabo razpoloženi. Rodbinsko življenje je prizadeto: moškimi in ženskimi pretijo obrekovanja. — V splošnem bo vladalo danes nervozno razpoloženje, aegroti salus.

»SLAVIJA«

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

**Jugoslovanska zavarovalna banka
v Ljubljani**

Gosposka ulica 12
Telefon števil. 2176, 2276

Ladja duhov

Grški narod je zelo vraževeren. Marsikateri Grki veruje, da še vedno obstoje ladje duhov, torej nekakšni »leteči Holanci«, ki plovejo po morju brez posadke in potnikov.

Nedavno so prebivalci rtiča Fleves trdili, da so večkrat videli, kako ob obali plove ladja, ki nima žive duše na krovu. Vendar so čuli z ladje krasno žensko petje, ki jih je naravnost omamljalo. Petje je trajalo precej časa. Nihče od stanovalec tega rtiča si pa ni upal z ladjo ali čolnom slediti tej zagonetni ladji in tako rešiti zagonetko. Kmalu je ladja izginila

ni niti enega prostora, odkoder bi se silka videla slabo ali kakorkoli povečena, kot smo to često vajeni pri nas. Zanimivo je pa posebno eno: kino je vedno poln in razprodano!

Vsakdanje misli

Če oni, komur smo napravili kakšno uslugo ali napravili poklon, molči, je to prav za prav glasno in jasno povedano: nisem zadovoljen!

★
Tudi med prijatelji so pogodbe potrebne! Dokler so prijatelji, jih itak ne rabijo, čim se pa skregajo, šele spoznajo, da se pri denarju prijateljstvo neha!

ZAHVALA

za mnogostevilne izraze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob priliki smrti našega nepozabnega očeta, starega očeta, brata, svaka, strica, gospoda

ANTONA ZUPANA

in mnogim darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, izrekamo vsem našo iskreno zahvalo. Posebno se zahvaljujemo vsem, ki so spremlili rajnkega na zadnji poti, čč. duhovščini, čč. sestram usmiljenkam, vsem zastopnikom organizacij in ustanov.

Maša zadušnica se bo brala v cerkvi Marijinega Oznanjenja v soboto ob 7. uri.

V LJUBLJANI, dne 25. junija 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

A. & E. SKABERNE - Ljubljana.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan v Ljubljani

oskrbuje pogrebe, ekshumacije in prevoze umrlih iz Ljubljane na deželo in obratno.

Prevoze izvršujem

z mrlškim avtomobilom, vozovi ali po železnici strogo po dogovoru in strokovnjaško.

Na zalogi imam

vsakovrstne lesene in kovinaste mrliške krste. Za slučaj potrebe se priporoča lastnik podjetja **IVAN GAJŠEK**, Ljubljana, Zaloška cesta št. 1-1. in 6. Telefon št. 33-69

CENE KONKURENČNE!

na obzoru in za večno odpeljala skrivnost tega »letečega Holanca« s seboj v daljavo!

Sto let staro jajce na dražbi

V Londonu so te dni imeli res nenavadno dražbo: dražili so nad 100 let staro jajce! Učenjaki in strokovnjaki so se v prav obilnem številu zbrali na tej dražbi, posebno ker ej bilo čudežno jajce od že izumrle ptice z obale severnega Atlantika. Sčasoma je ta ptica popolnoma izginila. Jajce so prodali na tej dražbi za 1500 funtov sterlingov. Najbrže se pa iz tega jajca ne bo izvalila nikdar več nobena živa stvar in je in ostane samo še — redkost!

Rusi zopet pred nami

Te dni so v moskovskem »Parku kulture in odmora« otvorili ogromen kinematograf »Gigant«, ki lahko sprejme do 20.000 gledalcev. Projekcijsko platno je veliko 170 m² (27 m² je navadno veliko največje platno!) Projekcijski aparat je oddaljen od tega platna 110 metrov. Kljub tem ogromnim dimenzijam ni v tem ki-

Mirno je v Gospodu zaspal naš ljubljani soprog, papa, brat, stari papa in tast, gospod

Josip Mazi

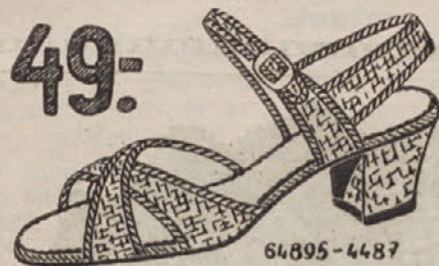
direktor I. državne realne gimnazije, član glavnega prosvetnega sveta pri ministrstvu prosvete, imejitelj reda sv. Save III. stopnje.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto 27. junija 1936. ob 5 uri popoldne izpred hiše žalosti, Vegova 4.

V LJUBLJANI, 25. junija 1936.

Žalujejoče družine MAZI, JURKOVIĆ, PERNE.

Za poletje ni udobne ših, elegantnejših ter cenejših čevljev kakor so ti

49.-

64895-4487

Eleganten čevlček s polvisoko peto iz lanenega blaga, drap barve z belim meliran, obrobljen belo-rjavo.

49.-

69895-4846

Šik čevlček iz grobega lanenega platna, pepita desen, z belim in rjavim, all drap obrobljen.

49.-

61965-8470

Poslednji pariški model z navadno tesno peto, iz pletenega lanenega sukanca, ekri barve z rist zaponko, napravi nožico majhuo in elegantno.

59.-

66995-6182

Če Vam je vroče in če ne želite da imate v čevlčku šik nožico, upite te čevlčke, ki jih nosite lahko tudi na boso nogo.

59.-

60995-55-8838

Ta model smo prinesli iz Nizze. Vsaka boljša dama nosi na plaži in za udobne izprehode take-le čevlčke, ki so izdelani iz lanenega platna v raznih barvah, ki odgovarjajo vsaki obleki.

69.-

79295-8053

Glejte kaj prinaša London: Kdor goji šport, kdor hodi na izlete, kdor je vitek in kdor ne prenesa visokih pet, naj kupi te elegantne športne čevlčke, izdelane iz grobega platna s kombinacijo iz semiš drap usnja.

79.-

1457-1127

Najenostavnejši, najpraktičnejši in najbolj potreben moški čevljev za poletno obleko iz belega lanenega platna s kromovim podplatom. Podplati je poleg tega še na robu šivan.

Bata

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 1 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

KAUCE,

otomane, modroce, posteljne mreže, zložljive postelje, fotelje, rolete, zavese, preproge, sploh vso tapetniško opremo nudi najugodnejše Egon Zakrajšek,

tapetništvo, Ljubljana, Miklošičeva c. 84, telefon 34-84. Prodajamo vsakovratno blago za pohištvo, zavese, gradl za modroce, vse tapetniške potrebščine.

TELEFON 20-59

Suha drva, premog in karbo-pakete dobite pri L. POGAČNIK - Bohoričeva 5

VASE

pisalne stroje, računske stroje, registrirne blagajne

VAM

poceni in strokovno popravi BORIS V. SIMANDL, Ljubljana, Kolodvorska ul. 11, telefon 24-37.

Izdelovalnica

harmonik

izdeluje tango harmonike, hromatične, sprejemajo se vsi godbeni instrumenti v popravilo.

DRAGO JANO

Ljubljana, Sv. Petra cesta 55.

HRANILNE KNJIZICE

prodajo ali kupite najbolje potem svoje oblasti vso dovoljeno plačano. — Denar tako j. Priložite znamke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana
Gledališka ulica 12. Telefon 33-00.

Oglašuj le v Glasu

V lepoti je moč!

Izraz lepote pa povdarja lepa moderna frizura, izgotovljena v frizerskem salonu

Franchetti Engelbert

NOVO VODSTVO

Tyrševa c. 20, vis-à-vis kavarnе Evrope,

in to potom trajne ondulacije na najnovejšem aparatu brez elektrike, brez žic ter dovršeno izdelane vodne ondulacije.

Obiščite **Slamičevo** restavracijo!
Izborna vina in najboljša kuhinja!

čevlje

točno po Vaši nogi — specialna vsakovrstna obuvala izdeluje:

Dermastija Ivan

prej Pobeška čevljarstvo, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 13.

Ureditev dolgov

potom sodnih in izvensodnih poravnjav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc. Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plaširanje istih. — Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesijonirana komercialna pisarna:

LOJZE ZAJC,

Ljubljana, Gledališka ul. 7, tel. 33-18.

NAJBOLJŠE TAMBURICE in mojsterske kitare ter mandoline z jamstvom priporočila znana izdelovalnica tamburice

Stjepan M. Gigl

Sisak št. 18

JUGOSLAVIJA

Naročite novi veliki ilustrovani cenik tamburice, katerega pošljemo na zahtevo vsakomur brezplačno. Odlikovan s tremi zlatimi kolajnami in diplomami. Dobavitelj tamburice za vsa sokolska društva v državi kakor tudi za vsa naša društva v Ameriki, Avstraliji in Novi Zelandiji.

OKVIRJENJE SLIK

Najnovejši vzorec okvirov

KNJIGOVEZNIQA:

Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela

JATKO POGAČNIK
LJUBLJANA, Kongresni trg 13
(Poleg lekarne Bahovec)